

speciál **DNEŠ**

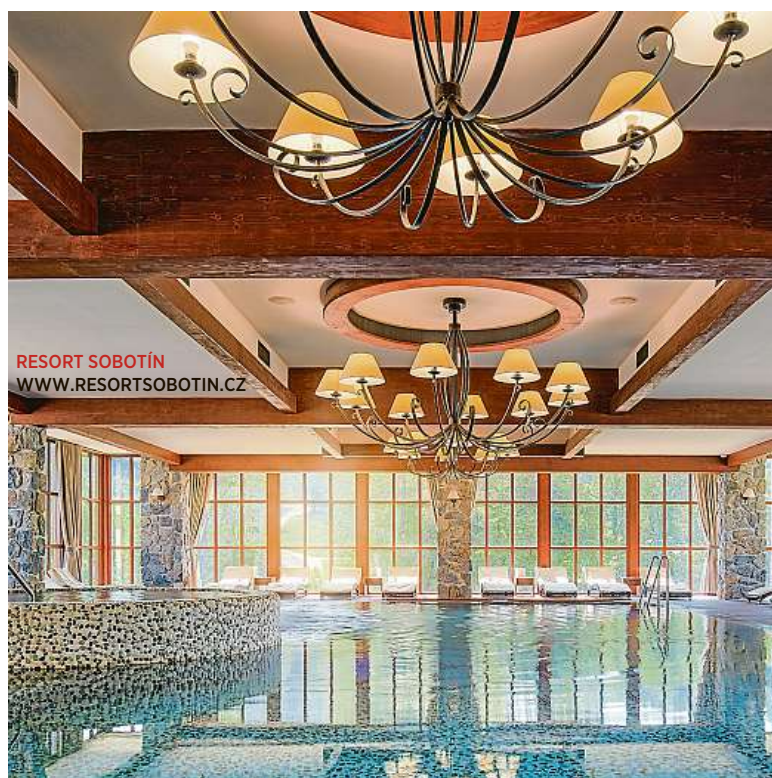
MF

Jedeme na hory

13. 1. 2023 / 2

- To nejlepší ze zimních Jeseníků
- Hory, domov vlka, rysa i orla

- Fenomén skialpiningu
- Návrat tisíců do Beskyd

RESORT HRUBÁ VODA

V klidném údolí řeky Bystřice, pouze 20 minut jízdy z Olomouce se rozprostírá volnočasový areál Resort Hrubá Voda s celoročním provozem. Součástí resortu je wellness hotel Hluboký dvůr. Resort nabízí širokou nabídku služeb, které uspokojí i náročného návštěvníka.

Tříhvězdičkový wellness hotel je vyhledávaný milovníky wellness a relaxace. Rodiny s dětmi zase s oblibou využívají apartmánových chat. Pro školní výlety a lyžařské kurzy je připraveno ubytování ve vícelůžkových pokojích v apartmánové vile. Každý si zde přijde na své. Dokonale si odpočínáte v sauně s kamennou pecí, finské sauně, solné nebo bylinkové parní komoře. Wellness prožitek umocní vířivka a odpočívárna s výhledem do obřího akvária. Nezapomenutelný zážitek jsou saunové ceremoniály v sauna aréně s venkovní odpočívárnou. Wellness hotel dále nabízí tradiční masáže a kosmetické procedury.

Díky skvělé poloze si v areálu v Hrubé Vodě můžete užívat lyžování od prosince do března. Novinkou letošní sezóny jsou nové prodloužené sjezdovky, které nabídnou kilome-

trovou jízdu. Sjezdovky v areálu uspokojí jak začátečníky, tak náročné lyžaře. Sjezdovky se nachází jen 200 metrů od wellness hotelu. V areálu naleznete lyžařskou školičku a půjčovnu lyží.

Díky osvětlené sjezdovce můžete využít i večerního lyžování. Pod svahem můžete navštívit malou hospůdku u bobové dráhy nebo restauraci v hotelu. Pokud nejste milovníci zimních sportů, můžete vyzkoušet bobovou dráhu, která má celoroční provoz.

Bobová dráha je hlavní atrakcí v letních měsících, kdy Resort Hrubá Voda nabízí širokou nabídku volnočasových aktivit pro všechny věkové kategorie. Malé děti a jejich rodiče ocení vodní svět a dětské hřiště. Nejen starší děti si mohou vyzkoušet svoji obratnost na Kamzíkové stezce v korunách stromů, zastřílet si z luku nebo zahrát minigolf. Novou atrakcí je tubingová dráha nabízející adrenalinovou jízdu několika klopenými zatáčkami.

**Můžeme Vám zaručit,
že v Resortu Hrubá Voda
se nudit nebudete.**

www.resorthrubavoda.cz

JEDEME NA HORY

ZIMNÍ JESENÍKY 4

Říše jesenického strážce hor Praděda nabízí v zimě okouzlující přírodu, nespočet míst ideálních k lyžování či běžkování, ale i dokonalý servis pro unavená těla. Co patří mezi „nej“ malebných Jeseníků?

SKIPAS V MOBILU 6

Lyžařskou sezonu v Jeseníkách letos zpříjemní sportovcům v Kopřivné i moderní technologie. Podle provozovatelů jde o světovou novinku, stačí mít jen chytrý mobil s aktivovanou službou Bluetooth.

LIDÉ HORY PODCEŇUJÍ 8

Rozhovor s Radanem Jaškovským, náčelníkem Horské služby Beskydy, která vznikla před sedmdesáti lety.

FILM O JESENÍKÁCH 10

Film Jeseníky – království horské divočiny přináší unikátní letecké a časosběrné záběry, zachycuje vzácné obyvatele naší přírody.

JEDEN Z DIVŮ ČESKA 12

Unikátní podívanou nabízí přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně, které se říká magické oko Jeseníků.

PIVOVAR HOLBA 13

Poznejte historii pivovaru Holba a pivovarského řemesla.

KONFLIKTY NA HORÁCH 14

Hory si někdy neoddechnou ani v noci, říká šéf Správy CHKO Jeseníky Petr Šaj.

DOMOV DIVOKÉ ZVĚŘE 15

Fotopasti ukázaly, že Jeseníky jsou domovem mnoha chráněných druhů.

SKIALPINING 16

Tradiční dělení lyžařů na běžkaře a sjezdaře už tak úplně neplatí. Čím dál větší pozornost se dostává skialpinistům.

NÁVRAT TISŮ 17

Vzácné tisý budou znovu zdobit Beskydy.

FOTO: MAFRA

Speciál DNES je komerční příloha MF DNES

Vedoucí komerčních příloh:

Kamila Hudečková

Koordinátorka projektu:

Jana Blažková

Inzerce:

MAFRA, a.s., Karla

Engliše 519/11, Praha 5

150 00

Regionální obchod

Martin Uttner

martin.uttner@mafra.cz

Mobil: 734 517 276

Krajský obchod

Petr Mlynář

petr.mlynar@mafra.cz

Mobil: 602 135 152

INZERCE

**VYBAVTE
SVÉ DĚTI
NA HORY**

sněhule, oteplovačky,
termoprádlo, bundy,
kombinézy, rukavice,
čepice, nákrčníky...

KKBOTY.cz

Dětské boty, oblečení a outdoor

Prodejna: Rapotín 82L, 788 13 Rapotín

tel: 705 110 671

email: info@kkboty.cz

To nejlepší ze zimních Jeseníků

Říše jesenického strážce hor Praděda nabízí v zimě okouzlující přírodu, nespočet míst ideálních k lyžování či běžkování, ale i dokonalý servis pro unavená těla. Co patří mezi „nej“ malebných Jeseníků?

NEJMODERNĚJŠÍ LANOVKA

Exkluzivní zážitek, který nově nabízí skiareál Kraličák, je jízda nejmodernější, rychlou a pohodlnou lanovkou. Vyhřívaná šestisedačka s bublinou vyváží lyžaře ze Stříbrnic na vrchol kopce Štvanice v ergonomicky tvarovaných sedačkách s bezpečnostními prvky vhodnými pro kočárky i pro sportovce s omezením pohybu, kteří musejí používat monoski. Jedná se o nový typ lanovky Doppelmayr D-line, zatím jediný v republice. Je plná technologických novinek. Kromě zahřátí v mrazivých dnech lyžaři jistě ocení i její tichost a zejména fakt, že k horní stanici je lanovka vyveze za necelé čtyři minuty.

NEJDELŠÍ SJEZDOVKA

Jesenický skiareál Ramzová je největším zimním rekreačním střediskem na Moravě a pyšní se i nejdelší tuzemskou sjezdovkou Šerák, která měří 3 260 metrů. Expresní čtyřsedáčkovou lanovkou se nechte vyvézt na Čerňavu, tam přestupte na další dvousedáčkovou lanovku, která vás dostane až na Šerák. Díky nenáročnému terénu ocení rekordně dlouhou sjezdovku hlavně začínající nebo mírně pokročilí lyžaři. Náročnější návštěvníci si v areálu mohou vybrat ze čtyř červených a dvou černých sjezdovek o celkové délce 5 300 metrů. K dispozici jsou také dva další modré svahy.

NEJLEPŠÍ BĚŽKOVÁNÍ

Běžkařským rájem je Jesenická lyžařská magistrála spojující východ jesenických hor se sousedními Rychlebskými horami a Králickým Sněžníkem. Náruživí vyznačiči bílé stopy a zimní krajiny mohou její více než stokilometrovou délku díky výhodnému rozmístění horských chat zvládnout celou nalehko, jen s nejnужnějším denním občerstvením a oblečením. Ovšem výjimečné zážitky si můžete dopřát i v lyžařských okruzích, které hravě zvládnete jako jednodenní výlet.

NEJDELŠÍ SJEZDOVKU MOHOU LYŽAŘI POKOŘIT NA RAMZOVÉ. FOTO: ARCHIV MAFRA

VELKOU POHODU I ZAHŘÁTÍ NABÍZÍ TERMÁLNÍ LÁZNĚ VE VELKÝCH LOSINÁCH. FOTO: ČTK

NEJMODERNĚJŠÍ, RYCHLÁ A VYHŘÍVANÁ LANOVKA JEZDÍ NA KRALIČÁKU. FOTO: MAFRA

Mezi exkluzivní zimní výlety v Jeseníkách patří i návštěva přečerpávací vodní elektrárny Dlouhé stráně. Nabízí kromě jiného pohledy na okouzlující zasněžené hory a její zamrzlou hladinu, jež se nachází v nadmořské výšce 1 348 metrů. Okruh kolem nádrže je upravován v délce 2,85 km. Vyjet k němu lze lanovkou ze Skiareálu Kouty. Jediné výhledy po Pradědově zimní říši nabízí také tamní 15kilometrový okruh Mravenecník.

Oblíbenějším cílem běžkařů je chata Paprsek, která leží na hlavní hřebenové trase vedoucí od Králického Sněžníku na Ramzovou. V zimě široko daleko nenajdete lépe upravenou síť běžkařských okruhů, z nichž některé zní opravdu pohádkově: Pralinka, Pohádka, Medvědí bouda. Délka sítě běžeckých tratí je kolem 60 kilometrů

NEJVHODNĚJŠÍ PRO ZAČÁTEČNÍKY

Kdo s běžkami začíná, chce naučit běžkovat své děti nebo vyzkoušet běžkování s dítětem v zimním vozíku, měl by vyrazit do lyžařských stop na Rejvíze. Jeho poloha zaručuje dobré sněhové podmínky a mírný profil tratí vhodný pro trénink začátečníků. Zdejší okruhy patří do systému jesenických běžkařských tras, takže jsou pravidelně strojově upravované. Rozsáhlé louky umožňují vytvořit ideální tréninkový ovál, na němž máte dítě vždy na dohled. Na trasy se nikam netrmáctě, můžete na ně vjet přímo z centrálního rejvízského parkoviště. Výhodou je také blízkost zázemí všech místních restauračních zařízení.

NEJTOČIVĚJŠÍ BOBOVKA

Areál Kraličák láká na bobovou dráhu na úpatí kopce Štvanice, která jako jediná v Česku nabízí dva karusely, tedy otočky o 360 stupňů. Kilometrová jízda končí v tunelu pod lanovkou. Dráha je dokonale přehledná, rodiče tak mohou sledovat svoje ratolesti po celou dobu jízdy.

NEJZÁBAVNĚJŠÍ VARIANTY BEZ SNĚHU

Když se návštěvníci treťou pobytem do období s minimem sněhu, nemusí vůbec zoufat. Jeseníky nabízí nekonečné možnosti wellness potěšení pro celé rodiny.

Nejstaršími jeseníckými lázněmi jsou ty termální ve Velkých Losínách, první zmínka o nich pochází z roku 1562. Dnes nabízí devatero termálních bazénů, tobogany, skluzavky a divokou řeku.

Jeden z největších a neoblíbenějších saunových komplexů v Jeseníkách objevíte přímo na náměstíčku v malebné Braně. Bylinná, finská či keltská sauna, solná a parní lázeň, síň lektvarů, privátní wellness či vyhlášené saunové ceremoniály ve wellness centru Kolštejn dokonale oblaží tělo i mysl.

Dokonalý odpočinek nabízí i saunový svět Resortu Sobotín s pěti saunami, ochlazenými, odpočívárnami, pivními či tureckými lázněmi.

Rodiny s dětmi by neměly vynechat Pradědovo muzeum v Bludově u Šumperka. Zábavní centrum v podobě jesenícké vesničky doplňuje poznávací hra Praděde, nezlob se!, batolárna pro nejmenší návštěvníky a v neposlední řadě útulná samoobslužná kavárnička. (kuk)

ÚCHVATNÁ PANORAMATA JESENÍKY NABÍZÍ VÝHLEDY JAKO Z POHÁDKY. FOTO: ČTK

PROGRAM AKCÍ

14/1 Sobota	ROCKPOINT SKIALP & SKIRACE KRALIČÁK	celodenní program
14/1 Sobota	POKÁČ ZIMNÍ KONCERT	začátek v 17.30 hodin
15/1 Neděle	TESTOVÁNÍ LYŽÍ ATOMIC & SALOMON	pop-up rent & servis
22/1 Neděle	K2 SNOW TOUR	pop-up rent & servis
28/1 Sobota	SVÁŽENÍ DŘEVA na historických saních	fašankový průvod
28-29/1 Sobota, Neděle	FISCHER SNOW TOUR	pop-up rent & servis
3-4/2 Sobota, Neděle	S ČT SPORT NA VRCHOL	závody, živá hudba
8/2 Středa	TESTOVÁNÍ LYŽÍ ELÁN	pop-up rent & servis
10-12/3 Pátek-Neděle	ZAŽIJ SKIALPY	Petr Čech Sport
25-26/3 Sobota, Neděle	UKONČENÍ ZIMNÍ SEZÓNY	zimní triatlon

Kraličák

Rosteme s vámi

Kraličák s.r.o.

Stříbrnice 70

788 32 Staré Město

kralicak@mujkralicak.cz

www.mujkralicak.cz

Lyžaři vyrazí na svah se skipasem v mobilu

Lyžařskou sezonu v Jeseníkách letos zpříjemní sportovcům v Kopřivné i moderní technologie. Podle provozovatelů jde o světovou novinku, stačí mít jen chytrý mobil s aktivovanou službou Bluetooth.

TEXT: MICHAL SKLENÁŘ,
VÁCLAV HAVLÍČEK, ČTK
FOTO: PETR LEMBERK

Zimní radovánky vyjdou milovníky sjezdového lyžování v letošní sezoně vzhledem ke všeobecnému zdražování energií a inflaci o něco dráž. Cena denních skipasů se v lyžařských střediscích v Jeseníkách pohybuje průměrně mezi 700 a 900 korunami. Meziročně jde o nárůst zhruba o deset procent.

Provozovatelé kupují energie za spotové ceny. Třeba zástupci skiresortu Kopřivná však uvádějí, že se jim výdaje na elektřinu zvýšily až sedmkrát. Ředitel organizace Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu Tomáš Rak považuje ceny za únosné, podle něj rozhodně neutlumí zájem o lyžování.

STAČÍ MÍT JEN SMARTPHONE

Lyžařská střediska si přichystala pro nadšence do zimních sportů některé novinky. Tak třeba skiresort Kopřivná se podle jeho vedoucího Libora Petrů připravuje od 12. ledna jako první na světě zavést zcela novou inovativní technologii. „Stačí mít jen chytrý mobilní telefon a aktivovanou technologii Bluetooth. Na našich webových stránkách si koupíte permanentku, kterou si pomocí QR kódu naskenujete do mobilu, a pak už můžete vyrazit na sjezdovku,“ přiblížil vedoucí skiresortu.

Bluetooth pak ověří zakoupený skipas při průchodu turniketem. „To vše, aniž by bylo nutné telefon jakkoli aktivovat nebo vytahovat z kapsy, a téměř bez dopadu na stav baterie,“ popsala Kopřivná na svém webu.

Skiresort chystá pro lyžaře i zajímavý doprovodný program. „Návštěvníci se 20. ledna mohou těšit na výstavu ledových soch, 11. února jsou pak na programu Dny na lyžích s Moravskoslezským krajem,“ předeslala marketingová manažerka areálu Veronika Ležatková.

Na Kraličáku se lidé dočkají zmodernizovaného areálu. „Máme nový vlek i fun

CENY JEDNODENNÍCH SKIPASŮ PRO DOSPĚLÉHO VE VYBRANÝCH LYŽAŘSKÝCH AREÁLECH V JESENÍKÁCH

Annaberg:	640 Kč
Ski areál Branná:	550 Kč
Čerták:	700 Kč
Horský resort Dolní Morava:	690 Kč
Horský areál Kraličák:	980 Kč
Jonas Park Ostružná:	540 Kč
Ski Aréna Karlov:	650 Kč
Ski areál Kouty:	950 Kč (860 Kč online)
Skiareál Kunčice:	460 Kč
Skipark Filipovice:	650 Kč
Ski centrum Miroslav Lipová-lázně:	590 Kč
Skiareál Červenohorské sedlo:	750 Kč
Skiareál Kopřivná:	755 Kč (799 Kč o víkendu)
Skiareál Přemyslov:	650 Kč
Lyžařský areál Praděd-Ovčárna:	500 Kč
Ramzová:	700 Kč
Heipark Tošovice:	600 Kč

Zdroj: weby areálů

Pozn.: Skiareály nabízejí na svých webech možnosti různých slev a kombinací.

park. Dále se snažíme zlepšovat všechny naše služby,“ oznámila provozovatelka Petra Faturová. Vstupné tam zdraží v průměru o 20 procent. Cenu skipasu mohou provozovatelé měnit i v průběhu sezony. „Může se stát, že o inflaci vstupné zdražíme,“ připustila Martina Konečná z resortu Praděd. Veronika Ležatková ze skiresortu Kopřivná upozorňuje, že nejvýhodněji vyjde nákup vstupenek v předprodeji na webových stránkách – čím dříve je zájemci pořídí, tím budou levnější.

NABÍZÍ NEJMODERNĚJŠÍ LANOVKU

Velké investice jdou napříč areály do posílení zasněžování nebo nákupu nové techniky. Návštěvníci Kraličáku si naplno užijí jízdu nejmodernější vyhřívanou šesťsedačkovou lanovkou, která vyveze lyžaře ze Stříbrnic na horu Štvanice. Lanovka sice byla v provozu už minulou zimu, ale kvůli pandemii koronaviru si ji lidé příliš neužili. Celodenní lyžování ve středisku Kraličák, které je nejmodernějším a nejrychleji rostoucím střediskem v regionu, přijde na 980 korun. Naopak na Miroslavi si dospělý zalyžuje už za 590 korun na den.

„STAČÍ MÍT JEN CHYTRÝ MOBIL A BLUETOOTH. NA WEBU SI KOUPITE PERMANENTKU, KTEROU SI NASKENUJETE DO MOBILU, A PAK UŽ MŮŽETE VYRAZIT NA SJEZDOVKU.“

Jedním z mála středisek, která nezdrazují, je Ski Aréna Karlov. Celodenní permanentka pro dospělé tam přijde stejně jako minulou sezonu na 650 korun. „Majitelé se rozhodli, že ceny ponechají na loňské úrovni. Uvědomují si, že dopady růstu cen energií na veřejnost jsou enormní,“ poznamenal mluvčí lyžařského střediska Boris Keka.

Zimní tipy na výlety

komerční příloha

HOTEL KAMZÍK

Přijďte v novém roce na hory relaxovat v největším wellness centru v Jeseníkách s novými venkovními vířivkami. Rezervujte si Wellness balíček FRESH.

www.hotelkamzik.cz

MOTOKÁRY BRUNTÁL

Nejen o jarních prázdninách Vám nabízíme možnost si užít adrenalin s celou rodinou v celoročně krytých halách motokár a paintballu.

www.motokarybruntal.cz

WELLNESS CENTRUM BRUNTÁL VŠECHNY BAZÉNY SE SLANOU VODOU

Je vhodným místem pro zábavu a relaxaci všech věkových skupin. Návštěvníci mají v našem moderním zařízení možnost výběru mezi relaxačním pobytem či sportovními aktivitami.

www.wellnessbruntal.cz

SKI BRIDGE 721

Sky Bridge 721 vstupuje do své první sezóny, kdy si nejdelší vycházku svého druhu na světě užijí návštěvníci i v zimě. V rámci tří zimních balíčků jej budete moci navštívit samostatně, v kombinaci se Stezkou v oblacích nebo si jej darovat jako příjemný bonus k celodennímu skipasu za výjimečnou cenu.

www.dolnimorava.cz/sky-bridge-721

PAMÁTNÍK INTERNACE

Památník obětí internace v Králíkách je důstojnou připomínkou III. odboje a internace řeholníků, kteří byli komunistickým režimem deportováni do kláštera na Hoře Matky Boží v letech 1950–1961. Návštěvníci zde mají možnost prohlédnout si bohatou expozici a seznámit se s osudy některých z řeholníků.

pamatnik.militaryclub.info

LANOVKOU AŽ NA VRCHOL!

Ski areál Severka v Dolné Lomné = zábava na sněhu pro rodiny s dětmi i partu přátel. Nejdelší sjezdovka široko daleko s krásnými výhledy na české i slovenské kopce navíc slibuje skvělý zážitek z lyžování. Využijte různých slev a akcí.

www.severka.eu

Lidé hory podceňují

Rozhovor s Radanem Jaškovským, náčelníkem Horské služby Beskydy, která vznikla před sedmdesáti lety.

TEXT: LENKA CARBOLOVÁ

FOTO: ALEXANDR SATINSKÝ, MAFRA

Před 70 lety vznikla Horská služba Beskydy. Konkrétně 21. listopadu 1951 ve Frenštátu pod Radhoštěm jako pobočka Horské služby Krkonoše. Počty zakládajících členů poměrně rychle doplnili dobrovolníci, mezi něž patřil i otec dnešního náčelníka Horské služby Beskydy Radana Jaškovského.

Otec vás brával na stanici od vašich čtyř let. Byla tehdy práce záchranářů jiná než dnes?

V 70. letech, kdy jsem s otcem na základnu na Pustevnách docházel, šlo o partu nadšenců, jak my říkáme srdcařům, kteří chtěli pomáhat lidem v nouzi a neměli k tomu víc než jedny kanadské sáně, dva vojenské čluny a velké nadšení.

Setkal jste se při svých prvních návštěvách s některým ze zakladatelů?

Určitě ano. Většina z nich ještě byla v aktivní službě a jezdila do terénu a ti, co již zůstávali doma, přicházeli na kus řeči. Pamatuji si na ně jako na bezva partu, ale

co tehdy chlapi mezi sebou konkrétně probírali, to se ke mně jako dítěti nedostávalo. Určitě to nebylo určeno dětským uším.

Kde tehdy byly základny beskydské služby a jak máte hory rozděleny dnes?

První základna Horské služby Beskydy byla v Trojanovicích, kde chlapi získali dřevěnou boudu kousek od hotelu Ráztočka. Komu ale patřila, netuším, snad obci. V průběhu necelých pěti let vznikla další střediska, tedy okrsky, odkud se vyráželo do terénu. Konkrétně to bylo v Ráztoce, Starých Hamrech, Rožnově pod Radhoštěm, na Lysé hoře, v Českém Těšíně, Jablunkově, Velkých Karlovicích a ve Vsetíně. V tuto chvíli máme sedm okrsků a osm základen, a to na Velkém Polomu, Javorovém vrchu, Lysé hoře, Grúni, Pustevnách, Soláni a Kohútce a ve Frýdlantu nad Ostravicí.

Kolik členů dnes v Beskydech máte a kolik vám pomáhá dobrovolníků?

V tuto chvíli máme 15 profesionálních členů, kterým pomáhá 44 dobrovolníků a čtyři lékaři. Všichni, profesionálové i dobrovolníci, musí být členy spolku Hor-

ské služby České republiky a společně absolvují všechna školení v oblasti zdravotvů a techniky, včetně testů zdravotnosti a zručnosti. Lékaři horské služby nemají tak časově náročnou přípravu a přibíráme je k akcím v krizových situacích.

Jak se člověk může stát dobrovolníkem? A je o dobrovolnictví u vás zájem?

Stát se dobrovolníkem Horské služby je snem spousty nadšenců horské a vysokohorské turistiky, ale mnoho z nich nemá představu, co naše práce obnáší. Nestačí jen splnit věkový limit 18 až 45 let a být dobrým lyžařem nebo horolezcem. Naši lidé musí ovládat zdravotvů, práce ve výškách a hlavně se musí umět rozhodovat v krizových situacích. A být excelentní lyžaři.

To, že jste chodil s otcem do služby, ještě neznamená, že jste se musel stát členem horské služby. Kdy přišel ten okamžik, ve kterém jste si řekl „Jdu do toho!“?

To bylo asi dané. Od mala mě otec brával s sebou na horskou službu, a tak se stalo, že jsem v tom pokračoval. V 18 letech jsem se stal čekatelem. A když jsem se v roce 1984 vrátil z vojny, odcházel do

důchodu Josef Rajnoch, který pracoval jako profesionál na Pustevnách. Samozřejmě jsem se přihlásil, a tak mě tehdy vzali jako zaměstnance horské služby.

Členem Horské služby Beskydy jste téměř čtyřicet let. Jsou dnes návštěvníci hor jiní než na vašem začátku?

Já bych neřekl jiní. Spíš byla jiná doba a lidé se jinak chovali. Neměli takové možnosti jako dnes. A více respektovali různá opatření. Když jsme vyhlásili zákaz vycházení do hor z důvodu nebezpečí, třeba kvůli zhoršenému počasí, turisté zůstali doma. Dnes můžeme jen doporučit, aby nevycházeli, a najde se dost těch, které naše doporučení nezajímá. Přecenění sebe, podcenění počasí, přírodu, a potom k nim musíme vyjízďet my.

Když horská služba v Beskydech začínala, měli jste dva dřevěné vojenské čluny a jeden kanadské sáně. Jak jste vybaveni dnes?

Já si ještě jeden z těch člunů pamatuji, když stával opřený u Libušina na Pustevnách. A vlastně i dnes máme podobný, jen z moderních materiálů. No a k němu přibyl vozový park. Ten už byl poměrně velký i v osmdesátých letech, kdy jsme

měli sovětské a rumunské terénní vozy včetně sněžných skútrů. Dnes jsou mnohem modernější a k nim ještě přibýly čtyřkolky a další terénní auta tak, aby každý okrsek měl pro případný výjezd dostatečné technické zázemí. Novinkou jsou skialpy (*lyže pro pohyb ve volném horském terénu – pozn. red.*). Zatímco kdysi jsme si museli do terénu vybrat běžky, dnes většinu pohybu na sněhu zvládáme právě na nich. Speciální bezpečnostní vázání při sjezdech plně nahradí sjezdové lyže a na cestu do kopce jen přidáme na skluznici stoupací pásy. Novinkou, kterou naši předchůdci neměli, je pomoc vrtulníku, který nepatří přímo horské službě, ale ta letecká je nám v případě nouze plně k dispozici, a to včetně lékařů.

Zima je asi v terénu náročnější než letní období. Co v zimě nejčastěji řešíte?

Dávno již neplatí, že zima je náročnější, co se počtu úrazů týče. Ano, stále jsou ještě výjezdy na sjezdovky nejčastějším důvodem zásahů, ale doby, kdy jsem v létě nevyjížděl ani k jednomu úrazu, což skutečně bylo, jsou pryč. Jednak stoupl počet pěších turistů, ale s nimi našli cestu do hor lidé na koloběžkách, elektro-

kolech, horských kolech a specifickou skupinou jsou paraglidisté. A v zimě jsou to stále úrazy na sjezdovkách.

Co patří mezi nejčastější prohřešky turistů?

Že podcení hory a přecení sebe. Nepřipraví si túru, podcení oblečení, vyjdou pozdě. Lidé si myslí, že když s sebou mají techniku, jsou neporazitelní a umí vše. Pak ale přijde nečekaná situace a oni nevědí jak dál a nejjednodušší pro ně je zavolat si nás. Oni ani nezkusí, zda by došli, když se ztratí, na nejbližší chatu. Jednoduše zapnou na telefonu aplikaci Záchranka nebo zavolají na dispečink a počkají na odvoz. A důvodem, proč nedokázali dojet do západu slunce zpět na chatu, je často skutečnost, že na několikahodinovou túru vyrazili až v poledne.

Co byste návštěvníkům hor popřál do nového roku?

Hlavně ať na sebe dávají na horách pozor. Beskydy jsou v porovnání s jiným pohořím nižší a lidé mívají tendenci je podcenit. Umí být taky nebezpečné jako ty vysoké, zvláště když se změní počasí. Proto je třeba i k nim přistupovat s pokorou.

Kolštejn wellness centrum v Branné

Jsme wellness hotel ideální pro relaxaci, odpočinek a příjemně strávený čas. Součástí hotelu je výborná restaurace s místní kuchyní a vlastním minipivovarem. Krásná okolní příroda láká k turistice či cyklistice, v zimě k lyžování. Máme jedinečné wellness široko daleko a nabízíme i kvalitní masáže.

Nenabízíme pouze ubytování, ale i kvalitní spánek. Čeká vás tu drsná a zároveň romantická příroda, mimořádně čistý vzduch, klid, tvořivost místních lidí i bohatá nabídka služeb.

NABÍDKA

Naše pobytové balíčky obsahují snídaně nebo polopenze, veřejné ale i privátní wellness, masáže a další různé procedury (třeba pivní koupel) a mnoho dalšího...

V zimě navíc k pobytu nabízíme skipasy pro dospělé na místní sjezdovku.

A v případě, že si vyberete Romantický pobyt, tak na Vás bude na pokoji čekat lahev sektu a sladké překvapení.

KONTAKT A REZERVACE

Rezervace je možná přes naše webové stránky www.kolstejn.cz nebo kontaktujte naši recepci: info@kolstejn.cz, +420 583 286 421, +420 602 651 027
Branná 60, 788 25

Jeřábek potrápil filmaře

Film Jeseníky – království horské divočiny přináší unikátní letecké a časosběrné záběry, zachycuje vzácné obyvatele naší přírody.

TEXT: ROSTISLAV HÁNYŠ,

MICHAL SKLENÁŘ

FOTO: Š. MIKULKA, M. POLÁK

Těžké pochody za jakéhokoli počasí, dlouhá čekání, přespávání v divočině. To vše podstoupili nadšení filmaři, aby zachytili nejvzácnější a nejvíce plaché tvory Jeseníků a krásu těchto hor. Život jim komplikovaly i lockdowny za covidu, který také narušil financování. Po čtyřech letech vznikl výpravný snímek Jeseníky – království horské divočiny. Premiéru měl loni v listopadu a ihned zaznamenal velký divácký úspěch.

„Jsem rád, že se dílo nakonec podařilo. Podobný dokument tu dlouhá léta chyběl. Zvláště v dnešní době je velmi důležité naši přírodu správně popularizovat. Věřím, že i tento film k tomu přispěje. Vzdělaný návštěvník s ohleduplným cho-

váním je velkým spojencem a pomocníkem v moderní ochraně přírody,“ uvádí vedoucí Správy chráněné krajinné oblasti Jeseníky a jeden z tvůrců filmu Petr Šaj.

Na díle pracovali především místní filmaři a velcí milovníci Jeseníků. To umožnilo zachytit vzácné okamžiky z proměn nálad krajiny a skrytého chování zvířat. Řadu z nich běžní návštěvníci hor ani nikdy neviděli. Většinou jsou totiž dost plachá a kameramani za nimi museli šplhat často do obtížného horského terénu. Filmaři si dali na začátku obtížný úkol. Stanovili, že ve filmu nebudou „hrát“ zvířata, která jsou v lidské péči, která se v podobných dokumentech objevují. Obzvláště plaché druhy ale zabraly při pátrání a sledování spoustu času. „Hodně nás potrápil například jeřábek lesní. Je to opravdový duch Jeseníků žijící velmi skrytým životem. Natočit ho v jeho přirozeném prostředí nás stálo

velké úsilí,“ vzpomíná bruntálský fotograf a kameraman Štěpán Mikulka. Podobně se podařilo natočit také přísně chráněnou sluku lesní.

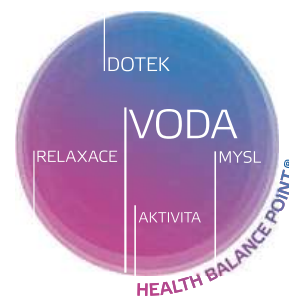
Letecké záběry měl na starosti zkušený šumperský pilot Jan Barančík. „Baví mě filmovat přírodu, protože nemusím vymýšlet akci. Ta se v přírodě zkrátka děje pořád a já ji jako nestranný pozorovatel zachytávám a žasnou, co si na mě zas matka příroda nachystala,“ vyznává se. Časosběrné záběry ve filmu jsou doménou Jiřího Bajáka. „Nesporná výhoda Jeseníků je jejich relativní dostupnost. Mám je prakticky za domem, a tím pádem můžu velmi rychle reagovat na změny počasí, jako jsou bouřky, inverze, první sněh, laviny,“ říká.

Komentář k filmu četl herec Miroslav Táborský, který na dokumentech z Jeseníků a podhůří pravidelně spolupracuje s tamními tvůrci. Originální a netradiční

TERMÁLY | LOSINY

HŘEJIVÉ SRDCE JESENÍKŮ

Z LYŽÍ ROVNOU
DO TERMÁLŮ

- termální park, jediný svého druhu v České republice
- bazény napouštěné přírodní termální vodou a vodní atrakce
- sauny - finská, solná, parní, aromatická a ledová komora
- široká nabídka masáží
- cvičení v bazénu, animační programy
- zázemí pro rodiče s dětmi
- restaurace s vynikající kuchyní
- celoroční provoz
- sledujte náš kalendář akcí

**KOUPÁNÍ
POD ŠÍRÝM
NEBEM
I V ZIMĚ**

Člen skupiny
ROYAL SPA
LÁZEŇSKÉ HOTELY
& RESORTY

LUHAČOVICE
VELKÉ LOSINY
MARIÁNSKÉ LÁZNĚ
OSTROŽSKÁ NOVÁ VES

Využijte slevy
a bonusy při ubytování
ve Wellness hotelu DIANA
www.diana-losiny.cz

www.termaly-losiny.cz

AUTORY FILMU JESENÍKY – KRÁLOVSTVÍ HORSKÉ DIVOČINY POTRÁPILA TŘEBA PLACHOST JEŘÁBKU LESNÍHO, KTERÝ SE UKÁZAL BÝT OPRAVDOVÝM „DUCHEM“ HOR.

hudbu složil štramberský muzikant a skladatel Tomáš Háček. „Rád ve filmové hudbě využívám reálné zvuky jako hudební nástroje, je to skvělý hudební materiál! Spolu s tlukotem datlíků a troubením jelenů jsem je vplétal do hudebních krajin,“ popisuje Háček. Jako nástroj použil rovněž citeru. „Je to zapomenutý nástroj bývalých Sudet – opouš-

těného kraje,“ vysvětluje. „Díky hlubokým znalostem jesenické přírody místních spolupracovníků, jejich velkému nasazení i skvělým filmařským schopnostem se zrodil film, který doslova voní divočinou a divákům slibuje silný zážitek. Myslím, že takto zblízka ještě jesenickou přírodu neviděli,“ hodnotí režisér Marián Polák.

PROGRAM PROMÍTÁNÍ FILMU

Bruntál

Kino Centrum, úterý 31. 1., 17.30, vstupné 100 Kč

Jeseník

Kino Pohoda, pátek 13. 1., 18.00, po promítání beseda s tvůrci, vstupné 100 Kč

Jeseník

Kino Pohoda, čtvrtek 26. 1., 18.00, vstupné 100 Kč

Rýmařov

středa 11. 1., 19.00 a úterý 17. 1., 19.00, vstupné 100 Kč

Staré Město

Kino Sněžník, středa 11. 1., 17.00, po promítání beseda s tvůrci, vstupné 100 Kč

Šumperk

Kino Oko, středa 11. 1., 16.45, vstupné 100 Kč

Uherské Hradiště

Kino Hvězda, středa 18. 1., 10.00, vstupné 100 Kč

Zlaté Hory

Kino Retro, středa 11. 1., 18.00, vstupné 100 Kč

@ResortSobotin

Objevte
jedinečný svět
naprosté relaxace

**RESORT
SOBOTÍN**

HOTEL WELLNESS SPORT

★ ★ ★ ★

www.resortsobotin.cz

- JEDEN ZE SEDMI DIVŮ ČESKA
- EXKURZE S VÝJEZDEM K DOLNÍ I HORNÍ NÁDRŽI
- PRVNÍ ŠESTISEDAČKOVÁ LANOVÁ DRÁHA V ČESKU
- NEJVĚTŠÍ TURBÍNA U NÁS

Prohlídka jednoho z divů Česka

Unikátní podívanou nabízí přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně, které se říká magické oko Jeseníků. V roce 2005 se dokonce zařadila mezi sedm největších divů České republiky. Zájemci si mohou rezervovat exkurzi s výjezdem na dolní nebo horní nádrž.

PRVNÍ ŠESTISEDAČKOVÁ LANOVÁ DRÁHA

Toto unikátní energetické dílo bylo pojmenováno podle původní stejnojmenné hory, jejíž vrchol byl o přibližně tři metry uměle snížen a zapuštěna do něj obrovská vana tvořící horní nádrž přečerpávací elektrárny. Dlouhá léta ji šlo zdolat jen velmi těžce. Troufl by si tam snad jen opravdu fyzicky zdatný cyklista nebo pěší turista. Od konce roku 2010 už je cesta k nádrži pohodlnější díky první šestisedačkové lanové dráze v Česku, která milovníky hor dopraví z Koutů nad Desnou až pod Medvědí horu, odkud jsou to k nádrži zhruba dva kilometry.

JAKO ODMĚNA NÁDHERNÉ PANORAMA

Odměnou pro návštěvníky je nádherné panorama nabízející za příznivého počasí daleké výhledy. Na jihu je například viditelný průhled do české nížiny v oblasti Šumperka a Zábřehu na Moravě, východním směrem je jako na dlani hlavní pásmo Hrubého Jeseníku s horami Vysoká hole, Petrovy kameny a Praděd. Přímou mezi masivem Pradědu a Dlouhými stráněmi leží v údolí klidná hladina dolní nádrže přečerpávací elektrárny včetně malé vodní elektrárny Dlouhé stráně II. Nahoru šplhá divoce se vinoucí asfaltka. Ze severu pak zavede zrak pozoro-

rovatele hlavně zpět na hlavní hřebenu ku Praděd – Švýčárna – Malý Jezerník – Výrovka klesající do Červenohorského sedla. V severozápadním směru lze za vrtulemi tří větrných elektráren bývalého parku obnovitelných zdrojů na Mravenečnicku tušit údolí Desné a dále na horizontu pak masiv hraničného Králického Sněžníku. Podstatně blíže je pak vpravo znovu se rychle zvedající pásmo Jeseníků, které následně znovu klesá do Ramzovského sedla.

NEJVĚTŠÍ TURBÍNA V ČESKU

Dlouhé stráně jsou nejvýkonnější českou vodní elektrárnou. Ve špičce nechá dispečink vodu proudit přes turbíny do údolí, a když je elektřiny v síti dost a spotřeba není tak velká, otočí se chod turbíny a voda se čerpá do výšky 1 350 metrů nad mořem. Nachází se v chráněné krajinné oblasti, většina technologií je proto ukryta pod zemí. Že je potřeba postavit taková vodní díla, bylo jasné už v padesátých letech 20. století při projednávání budoucí energetické koncepce v Československu. Přípravné práce začaly v roce 1978. Začátkem 80. let ale byla stavba utlumena, vůbec se nevědělo, zda se dílo podaří dokončit. Nakonec projektanti využili nucenou pauzu k přepracování zastaralé koncepce elektrárny na modernější a výkonnější. Stavba se znovu naplno rozběhla v roce 1989, hotovo bylo za sedm let. Vznikla unikátní stavba, která mnohým vyrazila dech.

REZERVACE V PŘEDSTIHU

Každý, kdo by chtěl tuto unikátní stavbu vidět na vlastní oči, si může rezervovat exkurzi online na webových stránkách www.dlouhe-strane.cz. Rezervaci je

nutné provést v předstihu dle způsobu platby.

Zájemci si mohou vybrat ze dvou okruhů. Buď mohou vyrazit na výjezd k dolní nádrži, přičemž prohlídka celkově trvá dvě hodiny. Anebo na výjezd k horní nádrži, kdy prohlídka trvá tři hodiny. Nástupní místo exkurze je před autobusovou zastávkou Areál Kouty přímo před areálem. Minimální počet osob pro exkurzi je dvacet lidí. V případě nenaplnění termínu nabídnou organizátoři náhradní termín exkurze. Maximálně se může zúčastnit padesát lidí.

UBYTOVÁNÍ V PŘÍJEMNÉM PENZIONU

Také návštěvníci vodní elektrárny se mohou ubytovat v penzionu Kouty, kde nabízí cenově dostupné ubytování na horách, přímo pod sjezdovkami areálu Kouty. V penzionu najdou ubytování společenskou místnost s výčepem s kapacitou až 140 osob, kde probíhají snídáně i polopenze. K dispozici je také dětský koutek a lyžařna. V ceně pobytu jsou zahrnuty snídáně, městské poplatky, DPH i parkování zdarma. Penzion Kouty aktuálně nabízí levné zimní pobyty, ze kterých si každý vybere. Ubytovat se mohou větší skupiny, rodiny s dětmi či školní lyžařské pobyty a školy v přírodě.

Infocentrum Dlouhé stráně

Areál Kouty nad Desnou 30, sídlí v 1. patře hlavní budovy Restaurace – Bar Lyžařna, nad Pizzerií. Provozní doba aktuálně pondělí až neděle od 8 do 16 hodin.

Kontaktní údaje

telefon: 602 322 244, e-mail: info@k3-sport.cz

Poznejte historii pivovaru Holba a pivovarského řemesla

Pivovar Holba najdete v Hanušovicích obklopený majestátními Jeseníky. Byl založen v roce 1874 a díky svému netypickému umístění se zdejší pivo vždy vyznačovalo jedinečným charakterem.

Zveme vás na prohlídku hanušovickeho pivovaru, kde nejen nahlédnete do tajů vaření piva či jeho historie, ale také ochutnáte skvělé pivo.

POZNEJTE PŘÍBĚH RYZÍHO PIVA Z HOR

Pivovarem vás provedou naši zkušení průvodci, kteří vás seznámí nejen s historií a současností pivovaru, ale také s jednotlivými postupy výroby ryzího piva z hor přímo v prostorách pivovaru.

Během hodinové prohlídky se dozvíte, jaký vliv má na chuť našeho piva voda z vlastního hlubinného vrtu, vybrané slady z hanáckého ječmene, nejvyšší tršický chmel a vlastní pivovarské kvasinky. Navštívíte také prostory varny, ležáckých sklepů, filtrace, ale i další části našeho pivovaru, kde již téměř 150 let vzniká jedno z nejocetovanějších piv České republiky. Exkurzi doporučujeme zakončit degustací piva, které vyniká jedinečnou charakteristikou, vyváženou

plnou chutí, příjemnou harmonickou hořkostí, dobrým řízem a pěnou.

NAVŠTIVTE MUZEUM, KTERÉ VÍ O PIVU VŠECHNO

V Pivovarském muzeu v areálu pivovaru Holba se dozvíte, jak se rozvíjelo pivovarnictví na Hanušovicku, prohlédnete si staré sladovnické lopaty a veškerá historická výčepní zařízení, jež vás vtáhnou do atmosféry staročeských hospod.

První část expozice vás zavede do úplného počátku výroby piva v roce 1874 a končí obdobím druhé světové války. Seznámíte se s bednáři, jejich řemeslem a jejich křiváky, hoblíky, zejkovci a dřevěnými sudy. Pro fajnšmekry a milovníky pivního skla je druhá část expozice věnovaná vývoji holbáckých pivních sklenic, lahví a korunek. Prohlídka expozice v muzeu končí v historické hospůdce v takzvaném fotokoutku, kterému vévodí zrekonstruovaný výčepní pult z období první republiky a kde na vás čeká dobový

pan hospodský se štamgastem. Návštěvu muzea a pivovaru si můžete zpestřit posezením v Pivovarské restauraci.

Prohlídku pivovaru a Pivovarského muzea si snadno zarezervujete na www.holba.cz.

Přibývá konfliktů mezi návštěvníky Jeseníků

Hory si někdy neoddechnou ani v noci, komentuje příval návštěvníků šéf Správy CHKO Jeseníky Petr Šaj.

TEXT: ROSTISLAV HÁNYŠ
FOTO: ARCHIV PETRA ŠAJE

Stále více turistů na straně jedné, ochrana přírody na druhé. Dva póly, které jdou zdánlivě proti sobě. Šéf Správy chráněné krajinné oblasti Jeseníky Petr Šaj to ale vidí jinak. „Velkou návštěvnost Jeseníků je třeba dnes už brát jako fakt. Pokud se ale lidé chovají k přírodě ohleduplně, pořád nemusí být s ochranou přírody v rozporu,“ vysvětluje.

Jaký je současný návštěvník Jeseníků?

Ukazuje se, že lidé neztrácejí zájem o horskou přírodu, začínají v ní trávit stále větší množství času. Spíš naopak jich přijíždí do našich hor více. Na rozdíl od minulosti, kdy hory byly doménou pěších turistů, teď zde máme mnohem více zájmových skupin: kromě pěších jsou to kolaři, koloběžkáři, elektrokolaři, pejskaři. V zimě se velkou rychlostí rozšířil skialpinismus, některé lokality dokonce atakují snowkiteri. Elektrokolaři dnes pronikají tam, kam se dřív jezdci na horských kolech nedostali, což začíná být problém.

Jak se tyto zájmové skupiny mezi sebou snáší?

Stále častěji je vidět jakási konkurence mezi nimi, narůstá vzájemná bezohlednost. Jsou cesty, po kterých chodí ve velkém počtu pěší turisté, pejskaři, kteří mají psy hodně často jenom na dlouhých vodítkách nebo úplně na volno. Do toho jedou cyklisté na horských kolech, koloběžkáři. Frekvence je zde skutečně vysoká a konflikty mezi těmito skupinami přibývají. Řada aktivit v horách se taky odehrává v celodenním režimu, tedy i v noci. Najdeme tu běžce, cyklisty s čelovkami, takže jesenická příroda v některých místech nemá klid ani v nočních hodinách.

Nemyslí si někteří návštěvníci, že si mohou dovolit všechno?

Často tomu tak je. Když jde pěší po cyklotrase, tak si cyklisté myslí, že je to trasa jenom pro ně a už neberou ohled na pěší. A naopak na pěší trase zase turisté

„Ukazuje se, že lidé neztrácejí zájem o horskou přírodu, začínají v ní trávit stále větší množství času.“

často neberou ohled na cyklisty. Podobně pejskaři mnohdy nemají svá zvířata pod kontrolou a psi nejenže běhají do přírody mimo cesty, ale taky mohou ohrožovat jiné návštěvníky. Nezřídká vypukne i konflikt se správci nebo vlastníky lesů při výkonu jejich každodenní činnosti. Někteří lidé si zcela neuvědomují, že lesní cesty jsou primárně účelovými komunikacemi sloužícími lesníkům a v chráněném území i ochráncům přírody, kteří zde například udržují rozsáhlou návštěvnickou infrastrukturu. To by návštěvníci měli respektovat.

Dají se konflikty různých skupin návštěvníků a jejich chování v přírodě řešit? A co pro jejich předcházení můžete udělat vy, ochranáři?

Návštěvníky napříč zájmovými skupinami lákají a zvou do Jeseníků především destinační agentury, které občas ve svých propagačních materiálech ve spolupráci s námi zdůrazňují, jak se v horách chovat. Od turistů zaznívá čím dál častěji prosba, zda bychom pro ně nemohli vyznačit další trasy, kde by se například odklonili pěší od cyklistů.

Je to možné?

Velmi těžko, protože když se podíváme na množství cest v Jeseníkách, tak jich opravdu není hodně. Je potřeba si také uvědomit, že vyznačením nové trasy na sebe přebírá vlastník další zodpovědnost. Míst bez vyznačených tras je už opravdu málo a jsou to jakési klidové

oblasti, kde alespoň část přírody není pod permanentním tlakem návštěvníků.

Dá se návštěvník Jeseníků vychovávat k ohleduplnému chování v přírodě?

Výchova i tohoto typu musí začínat především doma v útlém věku a pokračovat i ve škole. Když dítě získá základní návyky slušného chování k přírodě, tak máme z velké části vyhráno. U některých dospělých by šlo o jakési převychování, což už je velmi těžké. Informace o hodnotě území či o pravidlech, jak se tam chovat, předkládáme veřejnosti neustále.

Stále větším problémem je narůstající množství odpadků. Odpadkové koše na horských odpočívadlech jsou často plné a lidé k nim odpadky stejně odhazují. Co s tím?

Nechceme jít cestou, že budeme přidávat další odpadkové koše nebo dávat větší. Jednak to není řešení, a taky na likvidaci stále většího množství odpadků v horách nemáme kapacity. Na odpočívadlech se už mohou lidé setkat s cedulkou „Co sis přines, to si odnes“. To je podle mě jednoznačně ta nejlepší cesta. Když sním svačinu, tak přece není problém dát pytlík, plastovou lahev, konzervu zpátky do batohu a odnést dolů. Když to tak udělá každý, tak tam nemusíme chodit a odpadky uklízet.

Správa chráněné krajinné oblasti Jeseníky je spolutvůrcem jedinečného dokumentu Jeseníky – království horské divočiny, který měl premiéru v listopadu a od té doby vyprodává kina. Jak vám toto dílo může pomoci?

V regionu se film promítal už asi na sedmi místech. Nás i šéfy kin překvapilo, že na takový snímek přijde víc lidí než na některé filmové tržky. Řekli jsme si, že je potřeba to náležitě využít. V každém městě, kam přichází, se snažíme pořádat besedy s tvůrci. Když je v sále 200, 300, 400 diváků, tak je to obrovský potenciál, jak oslovit co nejvíce lidí na jednom místě, ukázat jim přírodu Jeseníků, popsat, co potřebují chráněné rostliny či živočichové, aby přežili i v době, kdy je návštěvnost hor vysoká.

Domov vlka, rýsa i orla

Fotopasti ukázaly, že Jeseníky jsou domovem mnoha chráněných druhů.

TEXT: DALIBOR MAŇAS

Unikátní záběry šelem ze svých pozorování a z fotopastí zveřejnily Společnost přátel Jeseníků a Hnutí DUHA Jeseníky. V chráněné krajinné oblasti Jeseníky se objevily zprávy o výskytu vlků, zejména v oblasti Rychlebských hor. Králem místních predátorů je ovšem orel skalní.

„Zásadním sdělením je to, že území CHKO Jeseníky je domovem velkých šelem a orla skalního, kteří stojí na vrcholu potravního řetězce,“ sdělil šéf Společnosti přátel Jeseníků Ondřej Bačík. „Dále se zde vyskytuje řada dalších vzácných druhů, ale také nepůvodních a člověkem uměle vysazených zvířat. Populace některých vzácných druhů klesají nebo vymírají. Společným jmenovatelem všech vlivů je pak člověk,“ upozornil Bačík.

První nález vlčích stop v Jeseníkách zaznamenali v únoru 2018 v údolí Bělé,

kdy se podařilo několik kilometrů trasovat pohyb vlčí samice. „Informace jsme konzultovali s odborníky. Díky novému systému fotopastí a zvýšení jejich počtu se nám od roku 2021 daří pořizovat záběry vlků na různých místech CHKO Jeseníky, třeba v oblasti Koutů nad Desnou (Hučivá Desná), Malé Morávky a zejména v oblasti Medvědí hornatiny (Vrbno pod Pradědem),“ popsal šéf společnosti.

Problémem pozorování vlků je, že se pohybují rychle a většinou za tmy a že není snadné získat jejich kvalitní záběry a videa. „Opakovaně byly nalezeny stopy a vlčí trus obsahující zbytky ulovených srn. Při monitoringu v terénu byla nalezena i stržená kořist. Je zřejmé, že vlků v CHKO Jeseníky přibývá, a je otázkou času, kdy se zde vytvoří stabilní smečka s mláďaty,“ naznačil Bačík.

Mimořádná zpráva je, že se Jeseníky mohou pochlubit velmi vzácným orlem skalním. „Zprávy o jeho občasném pozo-

rování se objevovaly delší dobu. Od roku 2017 pozorujeme výskyt orlů skalních v hřebenových partiích CHKO Jeseníky pravidelně a vše nasvědčuje tomu, že zde tyto mohutní dravci trvale žijí a loví,“ upozornil Bačík.

Většinou jde o mladé jedince, kteří mají charakteristické a krásné bílé ozdoby na křídlech a ocase. „Pohlavně dospívají ve věku okolo pěti let. Věříme, že zde brzy dojde k jejich zahnízdění a k vyvedení mláďat,“ naznačil Ivo Dokoupil, koordinátor Hnutí DUHA Jeseníky.

Nejsložitější je podle ochránců přírody situace s výskytem rýsa ostrovida. „Jde o největší evropskou kočkovitou šelmu a charismatické a krásné zvíře. Ještě v 80. a 90. letech v Jeseníkách existovala populace okolo patnácti jedinců, v posledních letech jsou záznamy o jeho výskytu velice vzácné,“ řekl Dokoupil. Podle odhadu v regionu žije několik jedinců, jejichž teritoria zasahují do širší oblasti Jeseníků.

INZERCE

Ski Areál HLUBOČKY
CELOROČNÍ ZÁBAVA PRO CELOU RODINU

- ✓ Areál pro rodiny s dětmi
- ✓ 3 vleky a lyžařský koberec
- ✓ Lyžařská škola
- ✓ Půjčovna lyží
- ✓ Umělé zasněžování
- ✓ Večerní lyžování
- ✓ Občerstvení
- ✓ Parkoviště hned pod vleky

Lyžování za 15 minut z Olomouce.
Do 60 minut z Brna pohodlně po dálnici.
Provoz denně 9:00-20:30
www.skiarealhlubocky.cz

Ramzová

NA TROJCE
rekreace uprostřed přírody

Tradiční dělení lyžařů na běžkaře a sjezdaře už tak úplně neplatí. Čím dál větší pozornost se dostává skialpinistům, kteří jednotlivé lyžařské disciplíny propojují.

**TEXT: ONDŘEJ HOLUBEK
FOTO: MARTIN POLÍVKA**

Nejen v Beskydech, Jeseníkách a Javornících se skialpinismus neboli pohyb na lyžích ve volném horském terénu prosazuje stále víc. Nadšenců, kteří nahoru a dolů brázdí zasněžené kopečky na speciálně upravených lyžích, raketově přibývá.

„Samozřejmě tomu velmi pomohla covid. Loni byly většinu času sjezdovky zavřené a skialpové lyže byly jednou z mála možností, jak si lyžování užít,“ říká Roman Kalabus, jeden z hlavních propagátorů skialpinismu na Valašsku. „Připomíná mi to dobu před lety, kdy přišla do módy celoodpružená horská kola. Taký si je chtěl každý vyzkoušet,“ srovnává.

V čem je pohyb na „turistických lyžích“ tak zajímavý? Kombinuje procházku s krásnými výhledy i zábavnost sjezdového lyžování. Má přitom dost společného s pěší turistikou.

„Místo pohorek ale obouváme lyžařské boty a potřebujeme speciální vázání a lyže se stoupacími pásy,“ vysvětluje Jakub Neubauer, který je instruktorem skialpových lekcí ve Ski areálu Razula ve Velkých Karlovicích.

„Cílem pak je obvykle vyjít na lyžích na zvolený vrchol a sjet dolů, pokud možno v prašanu nebo jiném, lyžařsky přívětivém sněhu,“ doplňuje.

Zatímco v některých zahraničních zemích je skialpinismus už dlouhodobě etablovanou aktivitou, v tuzemských podmínkách býval spíš výjimečný. Kalabus se k němu dostal při práci záchranáře horské služby, která skialpové lyže využívá pro pohyb v těžkém terénu.

„V roce 2001 jsme byli první, kteří v rámci horské služby absolvovali fyzické prověrky na skialpových lyžích,“ upozornil. „Byla to tehdy pro nás hi-tech novinka,“ dodal s úsměvem.

Loni si všiml, že je pro tento sport příhodná doba, a s dalšími nadšenci na Valašsku vymysleli prvních sedm skitou-ringových tras.

Skialpinning láká stále víc

SKIALPINISTÉ VYRÁŽEJÍ DO HOR STÁLE ČASTĚJI.

„Jsou koncipovány tak, aby byly v souladu s přírodou. Nevedou volným terénem, ale po značených stezkách,“ uvedl.

SPRÁVNÉ VYBAVENÍ JE DŮLEŽITÉ

Pro všechny, kteří se chtějí této aktivitě věnovat, je zásadní mít správné vybavení. Existuje hned několik druhů lyží, některé jsou vhodnější pro rychlejší a sportovnější jízdu, jiné zase pro pohodlnější turistiku. Naučit se to není složité

„MÍSTO POHOREK ALE OBOUVÁME LYŽAŘSKÉ BOTY A POTŘEBUJEME SPECIÁLNÍ VÁZÁNÍ A LYŽE SE STOUPACÍMI PÁSY.“

a zvládnou to i rodiny s dětmi.

„Je to otázka cviku, zejména naučit se pracovat s vázáním, umět se ohnout k lyži, protože ne všechno si dovedeme poupravit ze stoje pomocí hůlek,“ vysvětluje instruktorka Markéta Camřilová, která učí zájemce o skialpinning na Kohútce. Podle ní si dovednost člověk rychle osvojí a je to otázkou pár víkendů strávených na horách.

Výhodou je, že na rozdíl například od Alp nejsou terény v Beskydech tak

extrémní a většinou nehrozí lavinové nebezpečí. I tak by však měli lyžaři dodržovat zásady pro bezpečný pohyb na horách a nepřeceňovat svoje síly.

Naopak minusem je, že v podmínkách například Zlínského kraje je skialpinning mimořádně závislý na přírodním sněhu, který v posledních letech není nijak zvlášť vydatný. Občas se tak stává, že jediným místem, kde si mohou skialpinisté zajezdit, jsou skiareály s umělým sněhem. To potvrzuje i mluvčí Ski areálu Razula Martina Žáčková.

„Skialpinisté naši sjezdovku objevili asi v posledních třech letech a v poslední době přibývá těch, kdo už tomuto sportu propadli a namísto občasného půjčování skialpů si pořídili vlastní vybavení,“ zmiňuje. „Vzhledem k dobré dojezdové vzdálenosti ze Zlína, Ostravy i Olomouce si k nám mnozí skialpinisté přijdou zachtít třeba i navečer, kdy přijedou po práci autem,“ přibližuje.

UPRAVENÉ SVAHY VYUŽÍVÁJÍ, NEPLATÍ ALE ZA VLEK

Některá střediska jsou na tyto zájemce dobře připravená. Nabízejí jim speciální lekce a na sjezdovkách je tolerují. Neznamená to ale, že skialpinista může automaticky jezdit na jakémkoliv svahu, jak se mu zlíbí.

„Nám skialpinisté nevadí. Je to v poslední době velký trend, který nemůžeme přehlízet,“ říká provozovatel areálu Ski Karolinka Jan Dudek. „Je ale potřeba, aby dodržovali určitá pravidla,“ dodal. Podle něj je zejména důležité, aby se lyžaři neobjevovali na svahu mimo provozní dobu. To kopec zpravidla upravuje rolba a bylo by to velmi nebezpečné.

„Také je důležité, aby stoupali po okraji svahu, a ne prostředkem sjezdovky, kde budou překážet dalším lyžařům,“ vypíchl Dudek.

Otázkou také je, jak přistupovat ke skialpinistům z hlediska placení skipasu. Skialpinisté totiž vlek nevyužívají, na kopec si vyšlápou sami. „Pro provozovatele střediska je ale finančně dražší výroba umělého sněhu než lanovka. A asi by bylo nefér pro klasické lyžaře, kdybychom tu nechávali skialpinisty jezdit zadarmo,“ zamýšlí se Dudek.

V Karolince to zatím vyřešili tak, že skialpinisté mohou v kase zaplatit dobrovolný příspěvek. O dalším nastavení pro příští sezony pak budou skiareály jednat.

Vzácné tisy ozdobí Beskydy

TEXT: ONDŘEJ HOLUBEK

Jde o krásný strom, jehož dřevo má vynikající vlastnosti. Z evropské krajiny však téměř vymizel a dnes patří mezi chráněné druhy. Málokdo ví, že tis býval běžnou součástí beskydské přírody. A ochránci přírody ve spolupráci s lesníky nyní chystají projekt, jak tuto dřevinu do oblasti zase navrátit.

„Dnes v Beskydech najdeme jen pár desítek těchto stromů. Většinou to jsou staré dřeviny, několik z nich je památkově chráněno,“ vysvětlil Vojtěch Bajer z rožnovské pobočky Českého svazu ochránců přírody Salamandr.

V minulosti byl tis v tomto pohoří běžnější. „Můžeme tak usuzovat z pylových nálezů v rašeliništích, ale i z toho, že historicky například na Valašsku platil tis za ceněnou komoditu,“ připomněl Tomáš Myslikovjan ze Správy chráněné krajinné oblasti Beskydy.

Dřevo z tisů totiž lidé vždy oceňovali pro jeho vlastnosti: trvanlivost, houžev-

natost, odolnost a zároveň pružnost. „Tis proslul jako dřevina, z níž se vyráběly luky a kuše,“ zmínil Myslikovjan.

Ochránci přírody upozorňují, že pro návrat chráněného stromu do Beskyd nemohou použít běžné sazenice dostupné v zahradnictví, ale tis musí mít jasný genetický původ a beskydské předky. Tyto stromy budou ochraňováni pěstovat od semínka a využijí přitom záchranného semenného sadu, který udržují státní lesy. Ten slouží jako klonový archiv, tedy záložní zdroj genofondu velmi vzácných stromů.

Sad tisů založil před lety ve Štrambersku lesník Milan Jurásek, který využil „řízků“ z původních beskydských stromů. „Právě letos po letech začaly plodit a nám se podařilo nasbírat několik kilogramů plodů,“ řekl Bajer.

Stromy teď budou vyrůstat v lesní škole v Košariskách. „Bude to přitom běh na hodně dlouhou trať, než uvidíme nějaké výsledky,“ připouští Bajer s tím, že než bude možné stromy přesazovat do lesů, potrvá to minimálně sedm let.

Po této době začnou v první fázi ochránci vysazovat stromy poblíž několika stávajících tisů, které jsou především na odlehlejších místech Beskyd, na samotářích a v rezervacích. Tis totiž patří mezi dvoudomé dřeviny a k rozmnožování potřebuje přenos pylu mezi samčími a samičími jedinci.

„V druhé fázi by pak mohlo dojít ke spontánnímu růstu tisů a jejich postupnému návratu do beskydské přírody,“ naznačil Myslikovjan.

Ochránci přírody tím chtějí obnovit původní rozmanitost zdejší krajiny a navracet do Beskyd druhy rostlin, které sem historicky patří.

Salamandr už se podobným způsobem podílí na obnově místních luk. Také zde vysazují byliny a jiné rostliny vypěstované usilovnou a trpělivou prací ze semínek.

„V tomto případě nejde vždy o chráněné druhy, ale o rostliny, které vhodné podpoří zdejší rozmanitost a pomohou návratu motýlů a dalších druhů hmyzu,“ vysvětlil Bajer.

INZERCE

Chata Emil Zátopek - Maraton

Ubytování na vrcholu Beskyd

Nabízíme ubytování v prostorných pokojích s výhledem
Restaurace s domácí kuchyní

Zábava: Bowling, karaoke, šipky, hudební nástroje

Pořádání firemních akcí, večírků, oslav a svateb

Pro více informací navštivte náš web lysa-hora.cz

Sledujte nás také na: AK 1324 sro

AK 1324, s.r.o. - Studénka

Prodej nerezového materiálu Vodní paprsek a plazma Kovoobrábění

Jsme prodejce nerezových materiálů. Dělíme vodním paprskem a plazmou do tl. 120mm. Nabízíme kovoobrábění na rotačních strojích WHN 13, WD 160 aj. Více informací na webu ak1324.cz

Sledujte nás také na: [chataemilzatopek](https://www.facebook.com/chataemilzatopek)

Přinášíme dobrou náladu

www.casradio.cz

Jakou hudbu hraje moravské Radio Čas? Megahity...

POMŮCKA: DE, RAUL, RSM	GYMNAS- TICKÝ CVIK	ČESKÝ SPISOVATEL JAN ???	POSUNUTÍ MN. Č.		POČET PRSTŮ NA RUCE	KONĚ KNIŽNĚ	FRANCOUZ- SKÁ PŘEDLOŽKA	SPOJKA	DEHET		NEJÍST	KOVOVÁ POUTA
ČÁST DNE ZKR.				UVÉST MÍČ DO HRY						ANGLICKÝ NESOUHLAS		
				KOULET								
1. DÍL TAJENKY										INICIÁLY REŽISÉRA KAZANA STYL		
SÁNÍM ODSTRANITÍ							EVROPSKÝ OSTROVNÍ STÁT					
CIZÍ MUŽSKÉ JMÉNO									HON			
	VOJENSKÁ FORMACE ZASTAR.	CHEM. ZN. NEONU VYDÁVATÍ ZVUK ŽAB							OSOBNÍ ZÁJMENO MN. Č.			
CITOSLOVCE SKYTÁNÍ									INICIÁLY ZPĚVAČKY ZAGOROVÉ			ČÍSLOVKA ŘADOVÁ
INICIÁLY HERCE VYSKOČILA			2. DÍL TAJENKY	SYMBOL LÁSKY					URANOVÉ DOLY ZKR. JEN TAK TAK			
STARÁ DĚTSKÁ HRAČKA									SLOVENSKÝ DENÍK			
	OTÁZKA NA MÍSTO MPZ SAN MARINA				INFEKČNÍ ZÁRODEK	ALENA DOMÁCKY		MINISTER- STVO ZEMĚ- DĚLSTVÍ ZKR.	OSTR. OPRAV- NY A STROJ. POVRCHOVÁ VODA			
TYKAJÍCÍ SE RASY ŽEN. ROD							NEŽIVÁ INICIÁLY ZPĚVÁKA MLÁDKA					
NIČIT CHO- ROBOPLOD- NÉ ZÁROD- KY VAREM												
NĚMO- HEREC				MAJÍCÍ ŠÍROKÁ RAMENA								

TAJENKA: prověřené časem.

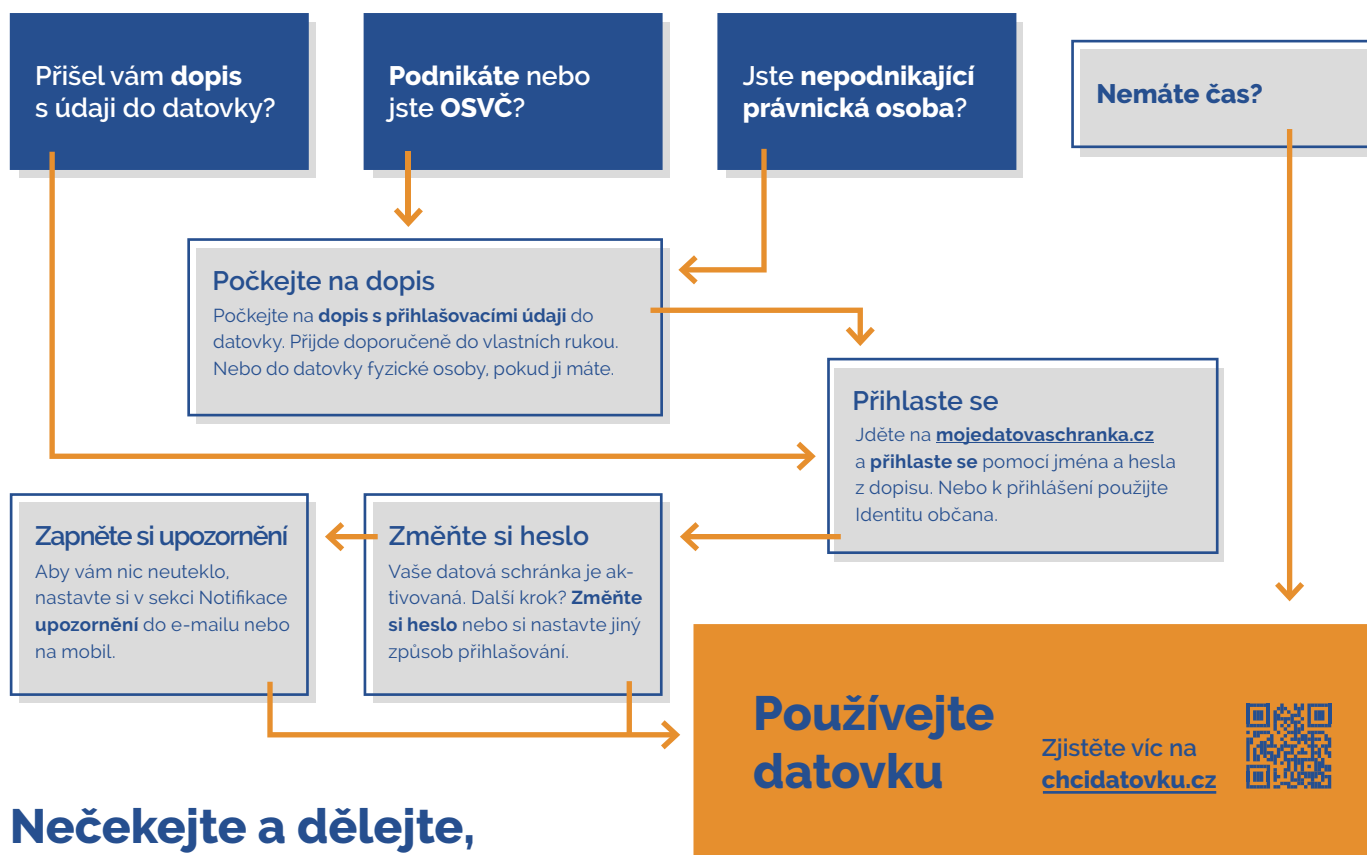

Roman Pastorek Tereza Pufferová Radim Soběslav Pastorek Petra Češková Aleš Šklubal

Jak na úřadování v roce 2023?

Neběhejte na úřady a dělejte, co vás baví. Nejpozději v březnu získají všichni živnostníci a nepodnikající právnické osoby automaticky datovou schránku. Až vám přijde dopis s přihlašovacími údaji do datovky, nečekejte. Postup je jednoduchý.

Nečekejte a dělejte, co vás baví

Konec úředních hodin. Datové zprávy můžete úřadům posílat **kdykoli**. Třeba až si zaběháte nebo až večer uspíte děti. Moment odeslání zprávy je zároveň i moment dodání.

Do schránky se přihlásíte **odkudkoli**. Úřady navíc mají povinnost komunikovat s vámi přes datovku, takže nehrozí, že by vás minulo nějaké důležité oznámení.

S úřady komunikujete přes datovku **zdarma**. Doporučené psaní by vás vyšlo minimálně na 52 Kč, poštovní datová zpráva má přitom stejnou váhu, a navíc garanci doručení.

Chcete se dozvědět víc?

Všechny důležité informace najdete na mojedatovaschranka.cz.
Ve všední dny od 8 do 18 hodin volejte také na infolinku **954 200 200**.

DATOVÉ SCHRÁNKY

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Areál Kouty[®]

- 11,5 km sjezdových tratí
- 11,5 km 100% zasněžování
- 6800 osob/hod. přepravní kapacita
- 27,5 km udržovaných běžeckých tratí

SKVĚLÉ LYŽOVÁNÍ A NEVŠEDNÍ ZÁŽITKY

Ski areál Kouty nabízí nadstandardní sjezdové tratě, výborné podmínky pro rodiny i sportovní lyžaře a skvělé zázemí. V létě se pak areál změnil na centrum zábavy a sportu, kde vás čekají jedinečné zážitky.

Nejdelší sjezdovka na Moravě

Areálu zaručuje prvenství mezi lyžařskými středisky na Moravě zejména délka jednotlivých sjezdovek, která se pohybuje okolo 3 km a šíře sjezdových tratí je výjma přejezdů minimálně 50 m. Komfort dopravy zajišťuje moderní 6sedačková lanovka s největší přepravní kapacitou v ČR 3200 osob/hod. Díky tomu se v areálu netvoří fronty ani o víkendech a svátcích. Sportovní lyžaři ocení 2 sjezdovky, Medvědí s prudším a členitějším sklonem a Hřebenovku se středním sklonem vhodnou pro zážitkový carving. Ve freeride zónách si na své přijdou freeridoví lyžaři i snowboardisté. Komfortní a bezpečné lyžování nabízí nejdelší sjezdovka na Moravě – modrá sjezdovka dlouhá 3050 metrů s převýšením 520 metrů nadchne hlavně rodiny s dětmi a méně zdatné lyžaře. Malým návštěvníkům se určitě bude líbit dětský park s lyžařskou školou. Najdou v něm spoustu zábavy a rodiče ocení jeho kvalitní vybavení, které zahrnuje i pojízdný pás. Zkrátka nepřijdou ani vyznavači bílé stopy. Pro běžkaře jsou připraveny tratě v nadmořské výšce 1100–1300 metrů, které díky poloze nemají problém s nedostatkem sněhu. Můžete se vydat třeba kolem nádrže Přecherpávací elektrárny Dlouhé Stráně a tento výlet určitě

stojí za trochu námahy, při hezkém počasí se vám otevrou naprosto ojedinělé výhledy.

Skvělé zázemí

At už se vrátíte ze sjezdovek, nebo z běžek, můžete se spolehnout, že opět načerpáte nové síly. U horní stanice lanovky je příjemné občerstvení v aprés-ski baru U Medvěda, kde je nově rozšířena terasa směrem k rozhledně. To správné zázemí s komfortem všeho druhu pak najdete v údolí. Restaurace se slunnou terasou, samoobslužná jídelna i stylový bar dávají zapomenout na skutečnost, že se stále nacházíte na moravském venkově. Vynikající zázemí podtrhují nové Apartmány Kouty, nabízející ubytování pro 180 osob. Vedle restaurací a moderních apartmánů najdete v areálu i dobře vybavenou prodejnu Helia Sport, půjčovnu s testcentrem a profesionální servis lyží.

Unikátní elektrárna i dobrodružství na koloběžkách

Velké oblibě se Areál Kouty těší i v letních měsících. Turisté, sportovci, rodiny ani návštěvníci unikátní vodní elektrárny se nudit určitě nebudou. Hlavní devízou je šestisedačková lanovka, která vás dopraví za nevšedními zážitky. Horní stanice lanovky se nachází v nadmořské výšce 1100 metrů, odkud vedou k horní nádrži elektrárny čtyři kilometry po asfaltové cestě nebo dva kilometry lesem. Přecherpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně se chlubí třemi prvenstvími: má největší reverzní vodní turbínu v Evropě, je elektrárnou s největším spádem u nás

a vodní elektrárnou s největším celkovým instalovaným výkonem. Výchozím bodem exkurze je infocentrum umístěné přímo v Areálu Kouty. Od horní stanice lanovky s občerstvením v baru U Medvěda můžete pokračovat dál po cyklistických trasách nebo se vydat pěšky po turistických stezkách. Pokud se nechcete vracet zpět stejnou cestou, půjčte si koloběžku a zažijte dobrodružství na nejdelším, 17 kilometrovém sjezdu na koloběžkách v České republice.

Největší bikepark na Moravě

Zábavu si užijete také v Bikeparku Kouty, největším na Moravě. Čekají vás čtyři tratě, jejichž délka přesahuje tři kilometry a jsou navrženy tak, aby si zajezdil opravdu každý. Nejlehčí trasy navazují na síť cyklotras v okolí Mravenečnicku, respektive horní nádrže Dlouhých Strání (okruh 15 km), kde je také 2,5 km okruh pro in-line brusle. Trasy pro horská kola startují u lanovky na Medvědí hoře. V bikeparku najdete skvěle vybavenou půjčovnu se servisem. Lákadlem pro návštěvníky je i Rysí skála, kudy vede naučná stezka s krásnou vyhlídkou. Ocení ji hlavně děti, protože je plná dřevěných plastik zvířat a lesních bytostí, nechybí chýše Praděda, doupe rysice a interaktivní prolézačky a hry.

Areál Kouty

Kouty nad Desnou 30, 788 11
tel.: 602 322 244, 585 283 282
e-mail: info@k3-sport.cz, www.kouty.cz
Ubytování přímo v areálu, kapacita 300 lůžek:

Penzion Kouty

www.penzion-kouty.cz

Apartmány Kouty

www.apartmany-kouty.cz

Vila Kouty

www.vila-kouty.cz